

Slika dr. Frana Prešerna. Ravnokar začela je založništvo te slike našega pesnika-velikana z razpošiljanjem iste. Slika, ki je umetniško dovršena, je napravil gospod Alojzij Šubic, akademičen slikar v Celju, po edinem pravem originalu, ki je sedaj v posesti gospoda ravnatelja Levca v Ljubljani. Slika razstavljena je v izložbi trgovine gosp. Drag. Hribarja v Celju. Z okvirjem vred stane ista 40 K (na obroke 50 K) ter se dobi pri založništvu te slike dr. Frana Prešerna v Celju, kamor je nasloviti tudi vsa naročila. Opozarjamo p. n. občinstvo, naj pridno seže po tej res krasni podobi, ki bi ne smela manjkati v hiši nobenega zavednega Slovenca.

Mittheilungen des Musealvereines für Krain. Vsebinska III. in IV. zvezka je-ta le: 1. Tapferkeitszeugniss zweier Krainer, von Fr. Komatar. 1. Ueber die geographische Verbreitung von Daphne Blagayana Freyer, von prof. Alfons Paulin. 3. Die Territorialeinleitung der Illyrischen Provinz Krain unter französischer Verwaltung, von Dr. Seraphine Puchleitner. Kleine Mittheilungen: Grabdenkmale in der Kirche zu Poganitz bei Rudolfswert, von Konrad Črnologar. Ein Beitrag zur Geschichte der einstigen italienischen Oper in Laibach, von Konrad Črnologar. Aus der Bibliothek in Weissenstein, von Konrad Črnologar.

Zakon, veljaven za vojvodino Kranjsko z dne 30. julija 1900 (učiteljski pokojninski zakon) je izšel v A. Kleinovi tiskarni. Cena broširanemu izvodu je samo 20 h.

Določbe glede odvrčanja jetike. Odlok c. kr. ministrskega predsednika. Tudi ta brošura se dobiva v Kleinovi tiskarni po 10 h.

Vestnik.

Osobne vesti. Nadučitelj v Makolah je postal učitelj Martin Šamperl iz Črešnjevca, pri Sv. Venčeslavu pri Slov. Bistrici ondodni šolski vodja Ivan Pouh, v Dobovi pri Brezicah Simon Gajšek, nadučitelj v Bučah. Učitelj-voditelj v Žusemu pri Šmarju je postal učitelj Ljudvik Ulčar iz Kobilje glave pri Sežani, v Breznem pri Marenbergu učitelj Josip Hernaus iz Selnice. Stalni učitelji ozir. učiteljice so postali: v Poljčanah Ivan Polak iz Hrastnika, pri Sv. Jurju v Slov. gor. Ljudvik Šijanec od Sv. Marjete pri Ptuj, potem začasni učiteljici Marija Jeran in Antonija Boben istotam, na Sladki gori pa ondodni začasni učiteljici Angela Jaklič in Ljudmila Fink-Koklič. V stalni pokoj sta šli učiteljici Marija Iglar v Loki pri Zidanem mostu in Viljemina Rischer v Studencih pri Mariboru.

Hospitacija. Učiteljstvo ljubljanskih ljudskih šol je imelo dne 23. oktobra letošnjo prvo hospitacijo v I. razredu na II. mestni šoli. Nastopil je g. učitelj P. Gorjup ter obravnaval na podstavi Črnivčeve računice število 6. Po kratki debati, v katero so posegli gg. nadzornik, Dimnik in Marolt, se je v obče povdarjalo, da je gospod predavatelj svojo nalogo prav dobro izvršil. Prihodnji mesec bo nastopil g. učitelj I. Bernot, meseca decembra pa g. Fr. Gärtner. Prve letošnje hospitacije se je vdeležilo ljubljansko učiteljstvo polnoštevilno, kar kaže, da teži ljubljansko učiteljstvo po napredku in izboljšanju ljudskega šolstva, in to nas veseli.

Deželna učiteljska konferenca. V odbor za to konferenco, ki bo prihodnje leto, so izvoljeni: Gospod Ivan Bernot v Ljubljani, gospod Karol Česnik v Knežaku, g. Fr. Gärtner v Ljubljani, g. Fr. Gregorač v Dolnji vasi, g. Jos. Gregorin v Črnučah, g. Luka Jelenc v Ljubljani, ravnatelj g. Fr. Levce v Ljubljani, gđe. Albina Sark v Novem mestu, g. Ivan Šega v Sp. Logatecu, g. Ivan Toman v Moravčah, gosp. Jos. Zajec v Vel. Gabru in g. Valentin Zavrl v Begunjah.

Gonjo proti „Popotniku“ so iznova uprizorili kranjski klerikalci. Prišel je gospod tehant iz Kranja pri seji krajnega šolskega sveta; obljubil je tudi, da stori potrebne korake v tem oziru pri višjih šolskih oblastvih. Seveda, novo leto se bliža in klerikalci bodo bobnali proti vsem naprednim listom. Mi pa pravimo: naj ne bo z novim letom nobene šole, da bi ne bila naročena na „Popotnik“ in tudi ne napredne učiteljice in naprednega učitelja, kateri bi ne bil naročnik „Tovarišev.“ Istotako moramo podpirati tudi „Zvonček“.

Učiteljske spremembe v krškem okraju so bile v zadnjih mesecih kaj živahne. V stalni pokoj sta stopila nadučitelja Francišek Fabjančič iz Bučke in Francišek Lavrič iz Škocijana, a premeščeni so bili nadučitelji: Jernej Ravnikar iz Mokronoga v Trnovo, Ivan Bernot iz Velike Doline v Ljubljano in Jakob Cepuder iz Studenca v Hrušico ter provizorična učitelja Francišek Petrič iz Leskovca v Strugo in Vincenc Zahrastnik iz Dobovca v Šiško. Razven tega se je odpovedala svoji službi v Sv. Križu pri Kostanjevi učiteljica Pavla Tavčar ter so se otvorila z začetkom tega šolskega leta štiri nova učna mesta. Nadučiteljem sta bila imenovana dosedanja učitelja Vinko Berec v Sv. Janžu in Francišek Škulj v Tržišču, definitivnim učiteljicam pa Ana Kopač iz Božjakova za Sv. Janž, Angela Bavdek iz Dragatuša za Leskovec, Ljudmila Črne iz Starega trga za Rako, Grbajs Marija, bivša učiteljica v Sv. Križu na Štajerskem za Tržišče in Ivana Simončič iz Dobrave pri Zasipu za Sv. Rupert. Provizorično nameščeni pa so bili Ana Fabijan iz Radovice za Bučko in Alojzij Pleskovič iz Bušeče vasi za Škocijan ter Peter Jankovič iz Ljubljane za Vel. Dolino, razven tega tudi še učiteljski kandidatje, oziroma učiteljske kandidatkinje: Jožef Ambrožič iz Poljan za Bušečo vas, Andrej Škulj iz Griča za Sv. Janž, Anton Kadunc iz Čermošnjice za Sv. Jernej, Matija Pelko iz Tržišča za Studenec, Marija Gasperin iz Starega trga za Sv. Križ, Jadviga Schott za Mokronog, a obolelo učiteljico Avgusto Kolnik suplira Gabrijela Šimenc. V Bransko-Kalu je nameščen suplent Vincenc Jurman, v Doboveu Jožef Poljanec ter v Hrvaškem brodu Karol Krištof. Zadnji je star nič manj kakor 72 let — znak, kako veliko je pomanjkanje učiteljev v zadnjem času. Da je to vprašanje postalo res pereče, razvidno je že iz tega, da službuje v krškem okraju sedaj 37 učiteljic a le 33 učiteljev, vštevši 3 suplente. Celo na šestih večrazrednicah so učiteljice provizorične voditeljice.

Učiteljske izpremembe v postojnskem in logaškem okraju. Gđe. Viktorija Juvančič, učiteljica v Postojni, se je odpovedala službi; G. Martin Žarnik, nadučitelj v Trnovem, je šel v pokoj; g. Franc Ivanec, nadučitelj v Senožečah, je premeščen kot učitelj v Kranj; g. Jernej Ravnikar, nadučitelj v Mokronogu, je premeščen v Trnovo; g. Anton Bezeg, nadučitelj v Banjaloki, je šel za učitelja na Goče; g. Franc Punčah, učitelj v Vipavi, je začasni šolski voditelj dvo-razrednice v Vrhpolji; gđe. Ivana Prešern, zač. učiteljica na Planini, je v enaki lastnosti premeščena v Vrhpolje; g. Franc Mercina, učitelj na Gočah, je premeščen v Senožeče ter je tam začasni šolski voditelj. Kot začasni učitelji ozir. učiteljice so nameščeni kandidatje: g. Fortunat Lampret, in g. Franc Silvester (pom. učitelj) v Postojni; g. Josip Lipovec v Bahovji, mesto učitelja g. Antona Turka, ki je bil premeščen v Orehek; g. Franc Zrimšek v Trnaji, mesto učitelja g. Josipa Čopa, ki je šel v pokoj; gđe. Franciška Valenčič v Knežaku (za vsopredni razred); gđe. Štefanija Kokalj v Košani (za novoustanovljeni 3. razred); gđe. Katarina Valenčič na Premu; g. Franc Grum v Vipavi (pom. učitelj.); g. Franc Mušer v Senožečah (pom. učitelj.); gđe. Ludmila Bukovic, učiteljici v Postojni, je začasno izročeno šolsko vodstvo na Planini; gđe. Roza Jelenc v St. Petru; gđe. Leopoldina Rant v Starem Trgu pri Ložu mesto učiteljice Ludmile Černe, ki je bila imenovana za stalno učiteljico na Raki. gđe. Berta Rössmann v Starem Trgu (pom. učiteljica); g. Rafael Gostiša v Idriji; gđe. Davorina Lapajne v Idriji (suplentinja); gđe. Marija Močnik v Žireh (pom. učiteljica); gđe. Matilda Poženel v Črnem Vrhu; gđe. Marija Krall pri Sv. Vidu mesto učiteljice Apolonije Dolinšek, ki je šla v pokoj; gđe. Alojzija Delak, učiteljica na Premu, je premeščena v gor. Logatec.

Iz litijskega okraja. Za Kolovrat je bila imenovana učiteljska kandidatinja Marija Levce iz Črnega vrha, za Krko pa Ljudmila Mazgon iz Ljubljane,

Trpinčenje v samostanski šoli. Državno pravdnništvo je postavilo nunsko šolo Notre-Dame de Charite v Toursu pod policijsko nadzorstvo. V tem zavodu so uganjale pobožne nune naravnost bestialne surovosti napram učenkam, ki spominjajo na srednjeveške torture. Učni uspehi so se že dalje časa kazali najslabši, zato pa so bile gojenke — tudi 7 in

8 letne — brezprimerno preobložene s telesnim delom. Vstajati so morale ob 5. uri zjutraj ter opravljati razne posle do 9. zvečer. Izmed nečloveških kaznij, ki so jih dajale nune tudi za najmanjše prestopke, našteva državno pravdnštvo: 1. Križanje z jezikom. Kaznovana učenka se mora vleči na trebuh ter delati z jezikom križe po tleh. Nekatero so morale do sto takih križev napraviti. Ena nuna pusti to kazen redno izvrševati na — stranišču. 2. Kazen z vedrom. „Mati“ Marija ljubi to kazen. Kaznovani potisne glavo v vedro mrzle vode ter jo tako dolgo tišči, da se začuje opasno grgranje. 3. Prisilni jopič morajo nositi nekatere učenke po 14 dni. Tudi pri obedu jim ga ne odzamejo, temuč morajo revice jesti po živalsko z ustni iz krožnika. 4. Temnica. 5. Klet, ki je vlažna, služi tudi za zapor. Jedi se jim spuščajo skozi majhno okence, štiri metre nad tlami. 6. Mrtvašnica je majhen, temen podzemski prostor, kjer polagajo na slamnico samostanske mrliče. Tu sem tudi zapirajo učenke ter morajo celo noč spati na isti slamnici, na kateri leže mrtveci. 7. Striženje las je tudi kaj priljubljena kazen pobožnim sestram, ker te lase prodajajo lasularju. Čisto odstrižena dekleta oblečejo v cunje ter jim pritrdijo na prsi pleča zasmehovalne napise. Potem je še pršna kazen, ko se izlije čez kaznovanko vedro mrzle vode ter moli „križev pot“. Posebno ta zadnja kazen mora umoriti v mladi duši vsako versko ljubav in sramežljivost. Kaznovano oblečejo v cunje ter ji denejo na glavo trnjevenec. Tako mora bosonoga hoditi okoli samostanske kapele ter pred vsako postajo na obrazu ležé z razprostrtimi rokami moliti. Ko so vrne v samostan, mora vsem tovarišicam poljubiti noge.

Deželnozborske volitve na Štajerskem. Te volitve so že razpisane, in sicer bodo volile kmečke občine 4. novembra; mesta, trgi in trgovinske obrtne zbornice dne 7., veleposestvo pa 11. novembra.

Japonci in njih sanje. Tudi Japonci so mnenja, da sanje nekaj pomenjajo, a oni so vedno logični. Ako se mlademu Japoncu sanja, da je bil v družbi žensk, tedaj se pripravi, da bo imel denarne izgube; kopelj pomenja prehlajenje, slaba družba bolezen, sestanek z inozemci škodo itd.

Listnica upravištva.

Naročnike, kateri so še kaj na dolgu, prosimo, da čim preje poravnajo svoj dolg.

Listnica uredništva.

Gosp. I. U. pri Sv. L.: Res je tako! Bržkone že prihodnjč! Le še večkrat se oglasite s takimi članki, da se učiteljstvo zdrami in vsodbuja na delo. Pozdrav!



Pretužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, tovarišem in prijateljem, da je Vsemogočni izvolil našo prisrčno ljubljeno hčerko, oziroma sestrico

Danico

v nežni mladosti 22 mesecev med svoje angeljce poklicati.

Staritrq, dne 25. oktobra 1902.

Ferdo in Marija Wigele
roditelja.

Milica
sestrica.

Nandek in Milanček
brata.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Zl. 1037.

Kranjsko.

An der zweiklassigen Volksschule in Ratschach gelangt die zweite Lehrstelle mit den gesetzmässigen Bezügen zur definitiven Besetzung.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis 15. November 1902 hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrat, Radmannsdorf, am 12. Oktober 1902.

Št. 1934.

V šolskem okraju Krškem popolniti je definitivno sledeče učiteljske službe z zakonitimi dohodki:

- 1.) služba nadučitelja na štirirazrednici v Mokronogu;
- 2.) služba nadučitelja na trirazrednici v Veliki Dolini;
- 3.) služba nadučitelja in služba učitelja na trirazrednici v Škocjanu;
- 4.) služba nadučitelja na dvorazrednici na Bučki;
- 5.) služba nadučitelja na dvorazrednici na Studencu.

Pravilno opremljene prošnje vlagati je predpisanim potom tu sem do 25. novembra t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 19. oktobra 1902.

Št. 516.

Štajersko.

Na petrazredni ljudski šoli pri Kapeli je učiteljsko mesto z dohodki po III. krajnem razredu do velike noči 1903 stalno, oziroma tudi začasno namestiti.

Redno opremljene prošnje prositeljev moškega spola naj se vložijo do 15. decembra t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Gornji Radgoni, dne 26. oktobra 1902.

Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovoli zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo odjemalec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
4. **Šeberjeva tiskarna** v Postojini, zaloga uradnih spisov itd.
5. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
6. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
7. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
8. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfvih ulicah v Ljubljani.
9. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
10. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištvo v Prešernovih ulicah št. 50 nasproti novi pošti v Ljubljani.
11. **B. Schmeltzer**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
12. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
13. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih zavarovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljave naj se pošiljajo franco. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Národna tiskarna“ v Ljubljani.